

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2025-2026

---

30 MAART 2026

HERZIENING VAN DE GRONDWET

Herziening van artikel 195 van de Grondwet

*(Verklaring van de wetgevende macht,
zie «Belgisch Staatsblad» nr. 111
van 27 mei 2024)*

**Voorstel tot herziening van artikel 195 van de
Grondwet met het oog op de opheffing van
artikel 157bis van de Grondwet****VERSLAG**

namens de commissie
voor de Institutionele Aangelegenheden
uitgebracht door
de heren **Deckmyn** en **Coel**

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2025-2026

---

30 MARS 2026

RÉVISION DE LA CONSTITUTION

Révision de l'article 195 de la Constitution

*(Déclaration du pouvoir législatif,
voir le «Moniteur belge» n° 111
du 27 mai 2024)*

**Proposition de révision de l'article 195 de la
Constitution en vue d'abroger l'article 157bis
de la Constitution****RAPPORT**

fait au nom de la commission
des Affaires institutionnelles
par
MM. **Deckmyn** et **Coel**

Samenstelling van de commissie / Composition de la commission
Voorzitter / Président: Vincent Blondel

Leden / Membres

N-VA: Arnout Coel, Andy Pieters, Karl Vanlouwe, Griet Vanryckegem
MR: Valérie De Bue, Liesa Scholzen, Jean-Paul Wahl
Vlaams Belang: Yves Buysse, Johan Deckmyn, Klaas Sloopmans
PVDA-PTB: Jamila Ammi, Alice Bernard
PS: Fatima Ahallouch, Anne Lambelin
cd&v: Benjamin Dalle, Peter Van Rompuy
Les Engagés: Vincent Blondel, Anne-Catherine Goffinet
Vooruit: Kris Verduyck
Ecolo-Groen: Celia Groothedde
Anders.: Stephanie D'Hose

Zie:**Documenten van de Senaat:**
8-105 – 2024/2025:

Nr. 1: Voorstel tot herziening van de Grondwet van de heren Sloopmans,
Buysse en Deckmyn, mevrouw Van dermeersch en de heren
De Brabandere, Verheyden, Verreyt en Slagmulder.

Voir:**Documents du Sénat:**
8-105 – 2024/2025:

N° 1: Proposition de révision de la Constitution de MM. Sloopmans, Buysse
et Deckmyn, Mme Van dermeersch et MM. De Brabandere, Verheyden,
Verreyt et Slagmulder.

I. INLEIDING

Het voorstel tot herziening van artikel 195 van de Grondwet met het oog op de opheffing van artikel 157*bis* van de Grondwet werd in de Senaat ingediend op 12 juni 2025. De commissie voor de Institutionele Aangelegenheden besprak het voorstel op 17 november 2025 en op 30 maart 2026, telkens in aanwezigheid van de heer Bart De Wever, eerste minister. Tijdens deze laatste vergadering vonden ook de stemmingen plaats.

II. INLEIDENDE UITEENZETTING

De heer Slootmans geeft aan dat dit voorstel tot doel heeft om een pijnlijke en dagelijks voelbare lacune uit het verleden weg te werken.

Vandaag is het namelijk zo dat de tweetalige constructie van het gerechtelijk arrondissement Brussel in steen gebeiteld staat door de betonning van artikel 157*bis* van de Grondwet, niettegenstaande deze constructie frontaal botst met het territorialiteitsbeginsel zoals bepaald in artikel 4 van de Grondwet. Halle-Vilvoorde is daardoor de enige regio in Vlaanderen die geen volwaardige rechtbank heeft.

Bovendien is het zo dat, door de betonning van artikel 157*bis* van de Grondwet, het principe van eentalige rechtsbedeling, zoals dat elders in het land het geval is, niet geldt voor Halle-Vilvoorde. Mocht dat allemaal vlot verlopen, dan zou men daar nog de schouders bij kunnen ophalen, maar dat is natuurlijk niet het geval. Het zorgt in de feiten voor rechtsongelijkheid, voor rechtsmisbruik, en eigenlijk voor complete straffeloosheid.

De huidige situatie biedt aan daders immers de mogelijkheid om aan «taalshopping» te doen, waarbij zij ter zitting, in een rechtbank, nadat de onderzoeksdadens al gesteld zijn, een taalwijzigingsverzoek kunnen indienen, waardoor het onderzoek dan verhuist naar een Franstalige rechter. Dat dossier moet dan opnieuw worden ingeleid. Daar moet een nieuwe onderzoeksrechter worden aangesteld, die dan nieuwe onderzoeksdadens moet stellen. Vervolgens moeten Franstalige korpsen nieuwe onderzoeksdadens stellen, terwijl de feiten vaak niet in hun politiezone gebeurd zijn.

Iedereen beseft dat dit een onhoudbare situatie vormt. Ook voormalig procureur des Konings Ine Van Wymersch heeft daar in het verleden een heldhaftige, maar vruchteloze strijd tegen gevoerd. Ook voormalig minister van Justitie Koen Geens en recent ook minister-president Diependaele en minister Weyts

I. INTRODUCTION

La proposition de révision de l'article 195 de la Constitution en vue d'abroger l'article 157*bis* de la Constitution a été déposée au Sénat le 12 juin 2025. La commission des Affaires institutionnelles l'a examinée le 17 novembre 2025 et le 30 mars 2026, chaque fois en présence de M. Bart De Wever, premier ministre. C'est au cours de cette dernière réunion qu'ont eu lieu les votes.

II. EXPOSÉ INTRODUCTIF

M. Slootmans indique que cette proposition vise à combler une lacune douloureuse, ressentie au quotidien et héritée du passé.

Actuellement, la structure bilingue de l'arrondissement judiciaire de Bruxelles est effectivement gravée dans le marbre par l'article 157*bis* de la Constitution, bien que cette structure soit en contradiction flagrante avec le principe de territorialité tel que défini à l'article 4 de la Constitution. La région de Hal-Vilvoorde est donc la seule de Flandre à ne pas disposer d'un tribunal à part entière.

En outre, comme l'article 157*bis* de la Constitution est bétonné, le principe de l'administration unilingue de la justice, tel qu'il s'applique ailleurs dans le pays, ne s'applique pas à Hal-Vilvoorde. Si tout cela se passait sans heurts, on pourrait encore ne pas s'en indigner, mais ce n'est bien sûr pas le cas. Concrètement, cette situation entraîne une inégalité juridique, un abus de droit et, en réalité, une impunité totale.

En effet, la situation actuelle offre aux auteurs d'infractions la possibilité de faire du «shopping linguistique», c'est-à-dire de demander, lors d'une audience devant un tribunal, alors que des actes d'instruction ont déjà été accomplis, un changement de langue, ce qui provoque le transfert de l'enquête vers un juge francophone. Ce dossier doit alors être réintroduit. Un nouveau juge d'instruction doit alors être désigné, qui mènera de nouvelles investigations. Les corps francophones devront ensuite accomplir de nouveaux actes d'instruction, alors que les faits n'ont généralement pas été commis dans leur zone de police.

Tout le monde est conscient que cette situation est intenable. Jadis, l'ancienne procureure du Roi Ine Van Wymersch s'est également battue héroïquement pour dénoncer cette situation, mais en vain. L'ancien ministre de la Justice Koen Geens et, plus récemment, le ministre-président Diependaele et le ministre Weyts

van de Vlaamse regering hebben al meermaals expliciet gepleit voor de opheffing van deze achterhaalde regeling. Spreker citeert ook de huidige minister van Landsverdediging Francken: «Het moet gedaan zijn met de stiefmoederlijke behandeling vanuit Brussel voor Vlaams-Brabant. Het is tijd voor een eigen rechtbank, zoals dat in alle andere delen van Vlaanderen het geval is».

En ook Vooruit pleitte, bij monde van voormalig burgemeester van Vilvoorde Bonte, voor het ongedaan maken van deze grondwettelijke anomalie die «*au fond* alleen maar in het voordeel werkt van criminelen».

De heer Slootmans wijst erop dat het enige wat voorliggend voorstel doet, is het potentieel mogelijk maken om die historische vergissing eindelijk recht te zetten door ook artikel 157*bis* van de Grondwet toe te voegen aan de voorgestelde overgangsbepaling in artikel 195 van de Grondwet. Gezien de ingenomen standpunten ter zake rekent spreker dan ook op de steun van de commissie.

III. STEMMINGEN

Het voorstel wordt zonder verdere bespreking verworpen met 17 tegen 3 stemmen.

Vertrouwen werd geschonken aan de rapporteurs voor het opstellen van dit verslag.

De rapporteurs,

De voorzitter,

Johan DECKMYN.
Arnout COEL.

Vincent BLONDEL.

gouvernement flamand ont également plaidé à plusieurs reprises en faveur de la suppression de cette réglementation obsolète. L'intervenant cite également l'actuel ministre de la Défense Theo Francken: «Il faut mettre fin au traitement injuste du Brabant flamand opéré depuis Bruxelles. Il est temps de doter cette région de son propre tribunal, comme c'est le cas dans toutes les autres parties de la Flandre». (traduction)

Vooruit, par la voix de Hans Bonte, ancien bourgmestre de Vilvorde, a également plaidé en faveur de la suppression de cette anomalie constitutionnelle qui «*au fond*, ne profite qu'aux criminels».

M. Slootmans souligne que la seule chose que fait la présente proposition est de permettre potentiellement de corriger enfin cette erreur historique en ajoutant également l'article 157*bis* de la Constitution à la disposition transitoire proposée à l'article 195 de la Constitution. Compte tenu des positions défendues ci-avant, l'intervenant compte donc sur le soutien de la commission.

III. VOTES

La proposition est rejetée sans discussion par 17 voix contre 3.

Confiance a été faite aux rapporteurs pour la rédaction du présent rapport.

Les rapporteurs,

Le président,

Johan DECKMYN.
Arnout COEL.

Vincent BLONDEL.